

Marcin Rojszczak

Politechnika Warszawska

Czy musimy rozumieć jak działają maszyny aby ufać ich decyzjom?

Coraz częściej możliwości oferowane przez nowoczesne systemy uczenia maszynowego (ML) wykorzystywane są do podejmowania decyzji w indywidualnych sprawach dotyczących konkretnych osób. Te same technologie, które do niedawna znajdowały zastosowanie głównie w zakresie reklamy behawioralnej, współcześnie z powodzeniem wykorzystywane są w wielu sektorach gospodarki. W obszarze usług finansowych pomagają rozpatrywać wnioski kredytowe czy oferować produkty ubezpieczeniowe. W ochronie zdrowia – diagnozować stan zdrowia, wskazywać najbardziej obiecujące formy leczenia a nawet prognozować rokowania poszczególnych pacjentów. Systemy uczenia maszynowego są także coraz powszechniej stosowane przez organy publiczne – w tym również w obszarach związanych z przeciwdziałaniem poważnej przestępczości.

O ile w przypadku reklamy behawioralnej problem prawidłowości działania algorytmów ML w większości przypadków interesuje reklamodawców, a nie osoby do których kierowane są treści marketingowe – to sytuacja ta zmienia się, gdy podjęta decyzja wywiera istotne skutki dla zainteresowanej osoby. W takim przypadku to osoby, których dotyczy dana decyzja oczekują pewności, że podejmując rozstrzygnięcie uwzględniono wszystkie okoliczności istotne dla danej sprawy. Kwestia ta ma szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadkach, gdy decyzja podjęta automatycznie wywiera wpływ na przestrzeń praw osobistych – takich jak prawo do wolności, bezpieczeństwa osobistego czy uczciwego procesu.

Celem referatu będzie wyjaśnienie dlaczego w przypadku znacznej części systemów ML wyjaśnienie sposobu podejmowania przez nie decyzji może być nieprzydatne z punktu widzenia ochrony praw osób, których rozstrzygnięcia te dotyczą. Możliwość wyjaśnienia przyczyn podjęcia decyzji nie jest tym samym co pewność, że wykorzystany system algorytmiczny działa w sposób rzetelny. Dlatego w badaniach dotyczących skutków prawnych upowszechniania systemów ML znaczną uwagę poświęca się zapewnieniu rzetelności przetwarzania - często wskazując, że tylko w ten sposób można zapewnić odpowiednią ochronę praw podstawowych bez jednoczesnego tworzenia barier dla rozwoju nowoczesnych technologii przetwarzania danych.